

NOVETATS

/Girona: Editorial Pre-Textos / Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2007. 200 p.

NAVARRO i SASTRE, Natàlia; GRANEL i MARIN, Sònia: *Rafael Vilarrubias, passió per la crònica gràfica*. Girona: Diputació de Girona, 2007. 240 p.

Nou Hospital Universitari Doctor Josep Trueta. Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya / Generalitat de Catalunya, 2007. 30 p.

PARRA, Sebas: *L'Escola d'Adults de Salt: Una mirada apassionada*. Girona: CCG Edicions, 2007. 304 p.

PÉREZ SANTAMARIA, Aurora: *L'art religiós a Palafrugell*. Girona: Diputació de Girona, 2007. 125 p.

RAMIS, Sergi: *Petjades de pedra*. Figueres: Brau Edicions, 2007. 171 p.

RAY, Man: *Llums i somnis: Col·lecció Goldberg D'Afflitto, Nova York*. Girona: Fundació Caixa de Girona, 2007. 152 p.

REAL MERCADAL, Neus [selecció de textos]: *Aurora Bertrana, periodista dels anys vint i trenta*. Girona: CCG Edicions / Fundació Valvi, 2007. 181 p.

RIGAT i COLL, M.: *Plantes i gent: Estudi etnobotànic de l'Alta Vall del Ter*. Ripoll: Centre d'Estudis Comarcals Ripollès, 2007. 634 p.

SANS, Josep M.; FARGAS, Mariela [et al.]: *Cases de poble*. Figueres: Brau Edicions, 2007. 206 p.

Seminari sobre els Antecedents i Orígens del Cinema: *Cinema i teatre: Influències i contagis*. Girona: Ajuntament de Girona, 2007. 350 p.

Tintín en el món d'Hergé: Col·lecció Jordi Tardà. Girona: Fundació Caixa Girona, 2007. 184 p.

Una nova perspectiva: Llibre de resums. I Jornades de Psiconcologia Integradora. Girona: Associació Espanyola Contra el Càncer, 2007. 75 p.

VILAMITJANA PUJOL, Xavier: *Excursions a peu del voltant de Girona*. Valls: Cossetània Edicions, 2007. 99 p.

En aquest compacte ens trobem davant de la celebració del centenari del naixement de dos germans músics i compositors, Emili Saló i Ramell i Conrad Saló i Ramell. El 4 de desembre de 1906 va néixer a Granollers el músic i compositor Conrad Saló i Ramell; l'any anterior, l'1 de juliol de 1905, havia nascut a la Bisbal el seu germà Emili Saló. Dins i fora de la ciutat de la Bisbal d'Empordà han tingut lloc diverses celebracions d'aquest doble aniversari. Una de les iniciatives de l'agrupació bisbalenca Amics de la Sardana va ser l'encàrrec d'enregistrar diferents sardanes de Conrad i Emili Saló que encara no havien estat enregistrades per cap cobla. La cobla-orquestra La Principal de la Bisbal va ser l'escollida per a la gravació, ja que tots dos germans van formar part d'aquesta prestigiosa formació instrumental, Emili Saló amb la trompeta i amb el fiscorn Conrad Saló.

El disc inclou dotze sardanes, sis per compositor. Comença amb una espectacular peça d'Emili Saló, l'obligada de cobla *Ventada de març*, en la qual es pot apreciar la gran inspiració compositiva de l'autor i el gran virtuosisme de la cobla. A continuació hi ha les sardanes *Gaia tardor*, *Engruna*, *Palau del vent*, *L'ermita dels Àngels* i *A saltar*. Cal destacar que les tres darreres foren signades per Pau Marons, el pseudònim

amb què Emili Saló firmava el que considerava de menor prestigi musical. Amb tot, paga la pena destacar que *Ventada de març*, *Gaia tardor* o *Palau del vent* són un clar exemple de les seves característiques compositives, com la riquesa harmònica i la complexitat interpretativa d'algunes de les seves sardanes, reservades a formacions musicals amb destacat nivell interpretatiu

Les darreres sis sardanes són del compositor Conrad Saló, director, pianista, fiscorn i compositor de la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal: *75è aniversari*, *Abrçada*, *Solemmitat*, *Sentmenat sardanista*, *Despertar a la vida* i *Maria Pietat*, dedicada a la seva esposa. Les peces *Sentmenat sardanista*, *Solemmitat* o *Maria Pietat* reflecteixen el caràcter i el gust musical que sempre ha caracteritzat Conrad Saló, amb unes melodies senzilles però brillants, acompanyades d'una gran qualitat harmònica, realitzada amb una instrumentació de molt bona factura.

Aquest disc és una molt bona unió entre aquests dos germans, molt vinculats a La Principal de La Bisbal i que varen contribuir de manera positiva a la sardana en general, en escriure peces amb una estètica musical diferent del que s'havia sentit fins aquell moment. Un bon CD amb una selecció ben feta de sardanes de dos compositors prestigiosos, enregistrades per la Cobla Oficial de la Generalitat de Catalunya, una de les més importants de la història de la sardana i de la cobla. Tot plegat, una barreja excel·lent.

Àlex Vila

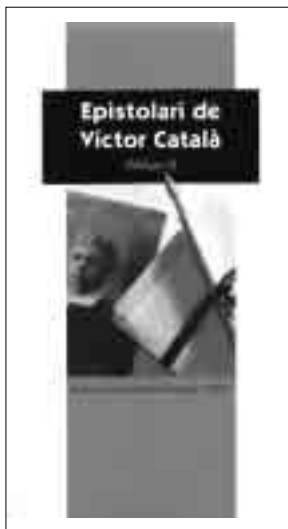

Entre Víctor Català i Caterina Albert

Epistolari de Víctor Català (volum I).

Edició a cura d'Irene Muñoz i Pairet. CCG Edicions i Ajuntament de l'Escala. Girona, 2005. 353 pàgines.

Les cartes personals de Víctor Català ens ofereixen el privilegi d'observar-la en la intimitat del dia a dia, com a dona i com a escriptora. Irene Muñoz ha editat amb cura i rigor el primer volum d'aquesta correspondència, que engloba les cartes que va escriure Lluís Via a l'autora (en el període 1901-1909) i la correspondència creuada entre aquesta i Francesc Matheu al llarg de més de trenta anys (1902-1934).

Es tracta d'un diàleg epistolar amb dos corresponents intel·lectualment molt diferents: Lluís Via, al capdavant de la revista *Juventut*, representava les actituds modernistes del moment, i Francesc Matheu, molt vinculat als Jocs Florals i editor d'*Il·lustració Catalana* (i posteriorment de *Catalana*), liderava un àmbit molt més conservador. La relació de l'escriptora amb aquests dos personatges, editors i amics, permet conèixer de primera mà els processos de treball de les publicacions periòdiques que encapçalaven i els entramats culturals de l'època. *Juventut* i *Il·lustració Catalana* van ser, en paraules de Víctor Català, el bressol de les seves primeres lletres. A partir dels primers èxits que hi aconseguí, l'escriptora va col·laborar regularment en totes dues publicacions, i també publicà algunes de les seves obres en forma de

volum en les col·leccions vinculades a aquestes revistes. En aquest sentit, les cartes ressegueixen amb tot detall el procés d'edició de *Solitud*, ja aleshores considerada una de les grans obres de la nostra literatura, així com de *Caires vius*, *Llibre blanc* i *Film*.

Tot i que feia breus estades a Barcelona, Víctor Català agraïa el refugi que li proporcionava Caterina Albert al seu cau de mar, a l'Escala, des d'on mantenia el contacte amb l'àmbit literari barceloní bàsicament gràcies al vincle epistolar amb aquests dos companys. Humil i sincera, la «bona amiga» s'obre amb tota confiança en aquestes lletres, escrites amb l'excel·lent fluïdesa de la seva prosa. Hi dóna opinions sobre la literatura del moment en general i sobre la seva obra en particular, hi relata la seva quotidianitat (marcada per les obligacions familiars i la malaltia de la seva mare, amb qui l'unia una relació molt estreta) i, sobretot, ens permet observar de prop el seu procés d'elaboració literària. Gràcies a l'edició d'aquestes cartes penetrem en la intimitat vital i literària d'una de les grans veus de la nostra literatura. Ens endinsem en una vida que s'escriu entre Víctor Català i Caterina Albert.

Glòria Granell Nogué

Primer volum d'una gran història

MASSIP, Francesc.

Història del teatre català: 1. Dels orígens al 1800.

Arola Editors.

Tarragona, 2007.

L'editorial Arola, una petita empresa familiar de Tarragona, ha publicat a principi d'any el primer volum d'una magnífica *Història del teatre català*, del professor i crític teatral Francesc Massip. I si encapçalo la ressenya parlant de l'editora és perquè Arola deu ser ja una de les poques empreses que encara creu en el teatre català. Quina altra editorial catalana pot presumir de tenir una col·lecció de teatre que vagi publicant originals en la nostra llengua? És curiós, però devem ser el país del món on es llegeix més poc teatre, tot i que tenim un teatre professional admirat arreu i digníssimes companyies d'aficionats a cada poble, vila o ciutat.

En el terreny ja de la filologia, ningú com Francesc Massip ens podia oferir una obra tan ben documentada i tan amena. Fins ara, qui volia tenir una visió sumària del nostre teatre antic no tenia més remei que consultar una multitud d'articles i petits llibres, escampats ací i allà. Massip aconsegueix fer-ne una síntesi i ens presenta en aquest primer volum una història del teatre que va des del substrat gairebé ignot dels darrers temps de l'Imperi Romà fins al final de l'An-

tic Règim. No és pas casual aquesta frontera temporal, ja que després de les revolucions industrial i francesa la societat es va trasmudar totalment, i més a Catalunya, on la Renaixença aconseguí portar el teatre català a cotes impensables en menys d'un segle. Això, però, ja serà matèria d'un segon volum, que esperem que no triguï gaire a aparèixer.

L'autor no es conforma a presentar-nos el teatre antic o les activitats parateatral de les cerimònies religioses o profanes –i només per això l'obra ja tindria un mèrit enorme–, sinó que la seva història del teatre es construeix sobre arguments que pretenen que entenguem les circumstàncies i les finalitats per les quals es feien les obres. Per aconseguir-ho recorre als documents, però també a la tradició i si convé a altres arts, com la pintura, l'escultura o el gravat, un fet bastant insòlit si fem un cop d'ull als treballs precedents sobre la història del teatre, i no em refereixo només als catalans.